

ΖΩΑ ΑΥΛΗΣ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΣ

(ΟΙΚΟΣΙΤΑ)

1. ἡ γαλέα ἢ ἡ γαλιῆ = η γάτα
2. ὁ κύων = ο σκύλος

Τέσσερα από τα δόντια της ανθρώπινης οδοντοστοιχίας ονομάζονται **κυνόδοντες**, δηλαδή σκυλόδοντα! Τα τέσσερα αυτά δόντια είναι πιο μεγάλα και αιχμηρά από τα υπόλοιπα και ονομάζονται έτσι γιατί μοιάζουν πολύ με τα δόντια των σκύλων.

3. ὁ χοῖρος = το γουρούνι (Μου αρέσει το **χοιρινό** κρέας!)

Το γουρούνι στα αρχαία ονομαζόταν και γρῦλος. Δεν είναι, συνεπώς, τυχαίο που λέμε ότι τα γουρούνια γρυλίζουν!

4. ὁ ὄνος = γαϊδούρι
5. ὁ ἵππος = άλογο (**ιπποδρομίες, ιπποδόναμη, ιππασία**)
6. ἡ φοράς = η φοράδα, δηλαδή το θηλυκό άλογο
7. ὁ πῶλος = το πουλάρι, δηλαδή το μικρό άλογο
8. ὁ ἡμίονος = το μουλάρι (ζώο που προέρχεται από διασταύρωση αλόγου με γαϊδούρι)

ἡμί στα αρχαία σήμαινε «μισό», επομένως ο ημίονος ήταν το ζώο που ήταν μισό γαϊδούρι!

12. ὁ/ἡ βοῦς = το βόδι, η αγελάδα
13. ὁ μόσχος / ἡ δάμαλις = το μοσχάρι, δηλαδή το μικρό της αγελάδας
14. ἡ κάμηλος = η καμήλα
15. τὸ πρόβατον = το πρόβατο

Στα αρχαία το ουσιαστικό **τὸ μῆλον** εκτός από το φρούτο που όλοι γνωρίζουμε σήμαινε και το πρόβατο. Η λέξη **μηλωτή** σημαίνει την προβιά!

16. ὁ κριός = το κριάρι
17. ἡ αἴξ = η γίδα, η κατσικά (Μου αρέσει το **αίγοπρόβειο** γάλα!)

Στην κυπριακή διάλεκτο η αίγια είναι η κατσικά!

18. ὁ ἔριφος = το μικρό κατσικάκι
19. ὁ τράγος = ο τράγος
20. ὁ ἀλεκτρυών ἢ ἀλέκτωρ = πετεινός

Έχετε ακούσει ποτέ τη λέξη **αλεκτορομαχία**; Είναι η κοκορομαχία, δηλαδή η μάχη ανάμεσα σε κοκόρια.

- 22. ή **άλεκτορίς** = η κότα
- 23. ό/ή **όρνις** = το πουλί

Η λέξη **όρνις** σήμαινε, όμως, και την κότα. Στην κυπριακή διάλεκτο οι κότες ονομάζονται και **όρνιθες**!

- 24. ό **κύνικλος** = το κουνέλι

Ο χώρος στον οποίο εκτρέφονται κουνέλια ονομάζεται **κονικλοτροφείο**!

- 25. ή **χήν** = η χήνα
- 26. ή **νήσσα** = η πάπια

Ξέρετε πώς έλεγαν οι αρχαίοι «**κάνω την πάπια**;», δηλαδή «**κάνω τον ανήξερο**»; «**Ποιοῦμαι τήν νήσσαν**»!

- 27. ό **ταῶς** = το παγώνι
- 28. ό **μῦς** = ο ποντικός
- 29. ή **μυγαλή** = ο αρουραίος

Από ποιες δύο λέξεις νομίζετε ότι παράγεται το ουσιαστικό **μυγαλή**; Το ουσιαστικό **μυγαλή** προέρχεται από τη λέξη **μῦς** (που σημαίνει ποντικός) και τη λέξη **γαλή** (που σημαίνει γάτα). Ο αρουραίος είναι μεγαλύτερος από ένα ποντίκι αλλά μικρότερος από μια γάτα!

Ξέρατε ότι οι λέξεις **ποντικός** και **αρουραίος** αρχικά ήταν επίθετα; Όταν οι αρχαίοι έλεγαν «**αρουραίος μῦς**» εννοούσαν τα ποντίκια των αγρών (ἄρουρα στα αρχαία ήταν η γη, τα χωράφια, η εξοχή), ενώ με τον όρο «**ποντικός μῦς**» εννοούσαν είτε τα ποντίκια που ήταν στα καράβια (η λέξη **πόντος** στα αρχαία σήμαινε τη θάλασσα) είτε ένα είδος νυφίτσας από την περιοχή του Πόντου. Με το πέρασμα του χρόνου η λέξη **μῦς** εξέπεσε, επομένως έμειναν απλώς οι όροι **αρουραίος** και **ποντικός**.

Μαρία Παύλου